

Raadet og ønske dets Mening; men det er dog bedre for Raadet, det er lettere og mere passende, at man gaar denne Vej. Dertil kommer, at naar Raadet nu skal træffe en Afgørelse uden at have nogen Politiiundersøgelse at holde sig til, er det udsat for at begaa Fejlgreb, men saadanne kommer ganske nødvendigt eller dog meget let til at skade Raadets Prestige, og meget af Raadets gavnlige Virksomhed beror paa dets Prestige. Man bør derfor forlade en Vej, hvor Raadet nødes til i mange Tilfælde at træffe en Afgørelse uden at have det rette Fundament at staa paa. Det er ikke forsvarligt, at Raadet skal tage sig af alle disse Smaating; men det er naturligt at overlade dem til Politiet.

Jeg skal indskrænke mig til disse Bemærkninger. Sagen vil jo nu blive henvist til et Udvalg; det vil vistnok være rigtigt, at man i Udvalget straks stiller sig paa det Standpunkt ikke at foretage væsentlige Ændringer i det foreliggende Lovforslag, som vist i det hele er fortræffeligt udarbejdet. Der er jo enkelte større Dissenspunkter; jeg tror, man skal holde sig til dem alene og hurtigt træffe en Afgørelse, hvis man ønsker Loven vedtaget i Aar, hvad man vel ønsker i Forsikringsverdenen.

Bjerre: Naar vi er naaet saa højt op, at der, efter hvad man siger, aarlig betales ca. 25 Mill. Kr. i Livsforsikringspræmier, bliver det Spørgsmaal aktuelt, om man er inde paa det rette Spør, om disse Penge bliver rigtigt anvendt, og om Befolkningen kan være tjent med, at det gaar, som det gaar. Da vi i 1904 vedtog den nugældende Lov, søgte de gamle Selskaber at skille sig af med nogen Konkurrence, særlig fra Udlandet, men ogsaa fra Indlandet, for at beholde de fede Græsgange for sig selv. Nu er der atter en Tilbøjelighed til at søge at slippe fri for nye Selskaber for selv at udnytte Græsgangene, som endnu er fede. Naar der har været saa rivende Tilvækst og Opgang, er det, fordi der er ført en hidsig Agitation under en fin Protektion for at faa flere og flere ind i Livsforsikrings-selskaberne og skabe flere Selskaber. Naar et Selskab som „Hafnia“ har vist, at dets Garanter efter forholdsvis faa Aars Forløb fik henved 100 pCt. i Rente, og at en Mand, der havde indbetalt 5,000 Kr., fik en Aktiekapital paa 100,000 Kr. efter i Forvejen at have staaet som Garant og faaet saadant noget som 100 pCt. i Udbytte, forstaar man, at Folk har spidset Øren og ment, at her var noget at tjene, og at Folk, der ansaa sig for egnede til at

være Direktører eller havde Lyst til at faa deres Venner ind som Direktører, Forretningsførere eller Repræsentanter i et Livsforsikrings-selskab, har lagt sig i Selen for at stifte et saadant; da Levealderen altid har været anslaaet alt for lavt, har de allesammen haft stort Overskud. Har vi nu været tjent med dette, og kan vi være tjente med at blive ved at køre videre paa samme Maade? Statens Kontrol igennem Forsikringsraadet er en af de mest effektive Kontrolformer, man kan tænke sig anvendt. Kontrollen med Sparekasser og med Banker, selv i den nye Form, der er foreslaaet, er for intet at regne mod den Kontrol, her foreslaas. Man siger, at den skal være betryggende for de forsikrede; men den er først og fremmest betryggende for Aktionærerne. Naar Selskaberne kan bygge nye Bygninger, give store Lønninger til to, tre, fire Direktører eller Rejseinspektører og Agenter og ret stor Provision for hver Forsikring, der tegnes, er og bliver der sikkert administreret alt for kolossalt dyrt. Det gaar alt for meget udover Befolkningen. Med andre Ord, man tager en Aagerrente af de Folk, der bliver forsikrede. Derfor skulde Staten først og fremmest vaage over, at Livsforsikringsagenter ikke under Paa-skud af, at her er meget Guld at tjene, lokker Folk til at lade sig livsforsikre for et aarligt Indskud, der er alt for stort i Forhold til, hvad de senere kan hæve. Der er nemlig ogsaa agiteret saa hidsigt, at mange har ladet sig tegne for saa stort et aarligt Indskud, saa stor en Livsforsikringspræmie, at de ikke har kunnet betale den, men senere har maattet nøjes med en lavere Forsikring og delvis har tabt deres Penge. Derfor er ikke alt paa dette Omraade sundt, og naar jeg lægger det hele sammen og ser, at Staten skal øve en saa indgaaende Kontrol paa alle mulige Maader, synes jeg, at vi hellere maatte gøre Skridtet fuldt ud og lade Staten drive Virksomheden selv. Staten skal føre Kontrol med alle disse Bestemmelser om Selskabers Oprettelse, om, hvor deres Penge maa anbringes, om dit og om dat, blot for at nogle Aktionærer kan høste et godt Udbytte. Det er dog ellers ikke i Almindelighed Hensigten med Statens Indgriben i privates Næringsdrift at give nogle Selskaber Monopol, for at de kan faa et stort Udbytte. Saa var det bedre, om Staten selv kunde tjene noget ved et Monopol.

Statsmonopolet er jo ikke noget ukendt paa dette Omraade. I Italien har man i 1912 vedtaget en Lov, hvorefter ingen andre Selskaber end Statens Selskab maa